

МОДЕРНАТА СТАТИСТИКА

Статистика - що е то? Ако отворим тълковния речник, ще прочетем: „*Наука, която следи количествените промени, които настъпват в социалния, политическия, икономическия живот на обществото*”. Ако това не ни е достатъчно, можем да надникнем и в Уикипедия: „*Статистиката е математическа дисциплина, която изучава добиването на информация чрез анализ и интерпретация на емпирични данни, използвайки теорията на вероятностите. Статистическата дейност включва също планирането и организирането на събирането на данни чрез проучвания и експерименти*“.

Но какво е статистиката за обикновения човек? Данни, информация. Когато всеки от нас си пусне телевизора и заслуша новините, често чува статистически данни - жертвите на пътя тази година са повече от тези за изминалата година, този месец повече деца са изоставени в домове, раждаемостта в България намалява, все повече хора напускат държавата... Статистиката говори. Показва ни в цифри какво се случва.

Модерната статистика сигурно използва модерни методи за събиране и изчисляване на данните. Но това променя ли самите данни? Може би те са по-точни. Но това променя ли модерната реалност? За един обикновен човек, за един студент, който не изучава статистика, модерната статистика е страшна. Това, което ни дават изчисленията, потвърждава това, което виждаме - повече баби отколкото бебета; повече ковчези отколкото пелени; повече самотни души отколкото щастливи семейства; повече намръщени лица отколкото усмихнати...

Модерно е да се оплакваш, да посочваш лошото в страната ни, да не създаваш семейство, защото няма с какво да го храниш, да стягаш куфарите и да плюеш по управляващите. За съжаление, това е модерно.

Но аз виждам друго. Аз имам една по-различна статистика. Дали е модерна, не зная. Някой ще я нарече нереална, друг ще ме попита къде са ми методите, които съм използвала за направата ѝ. Ще ви отговоря.

Моите методи са срещите с хора и разговорите с тях. Данните се събират посредством очите и ушите ми, обработват се от мозъка и чувствата ми. Срещам се ежедневно с млади хора, които искат да живеят, учат и работят тук - в България. Да, по-

голямата част просто искат и дотам - „Аз искам, ама тука нищо не става“. Но има и хора, които не просто си отварят устите, а направо действат. Учат усърдно, не заради оценките, а за да знаят; търсят работа по специалността и я намират, защото са кадърни и работодателите виждат, че срещу тях стои човек с хъс и знания. Познавам човек, който е на 23 години и преподава в университет, а след лекции шие дрехи в собственото си ателие. Друг упорито следва мечтата си да е фотограф и му се получава. Трети кандидатства по програми за обучение в чужбина, докато работи по специалността, която още не е завършил. И не, шефът му няма да го уволни, когато замине за няколко месеца в чужбина, за да учи. Напротив, насърчава го, защото този човек ще учи и ще се върне във фирмата още по-ценен и можещ. И не, фирмата не е на роднини или познати, а на напълно непознати хора. Други кандидатстват и са одобрени по проекти за заетост - някои се занимават със земеделие, някои започват стажове в големи компании, някои откриват собствени фирми. Всички, които споменавам, са съвсем реални и съвсем нормални. За мен това е модерната статистика - щастливи хора, които правят това, което харесват; работят, защото им е хубаво да го правят и защото получават достатъчно пари, които ги стимулират допълнително; учат, защото виждат, че има смисъл; създават деца, защото от това по-хубаво няма, и всичко това в България.

Ще пиша за себе си. Уча точно това, което исках. Остава ми само още година и изобщо не съжалявам, че съм записала тази специалност, защото преподавателите са чудесни, защото аз израствам и като личност, и като професионалист. Виждам, че имам реален шанс за развитие в посоката, която искам. Заобиколена съм от модерната статистика - моята модерна статистика - тази на щастливите хора в България. Тези хора ще създават семейства тук, ще раждат тук и ще живеят до 100 години тук.

Когато човек има желание и работи усилено за реализирането му, тогава той не просто успява, а дори заразява околните. Вярвам, че вече е започнала епидемия от такива хора. Вярвам и виждам, че статистиката се променя - не само като методи за събиране и изчисляване на данни, но и като данни.

А пък ние, хората, действаме чрез мисли. Мислите са важни, затова няма да е лошо модерната статистика да си направи експеримент. Защо не излъжете мъничко? Нали има благородни лъжи? Изкарайте една по-добра статистика. Покажете на хората, че положението в държавата се подобрява. Покажете им го в цифри, защото тези като мен

могат да се вдъхновят и без цифри, но има много хора, които държат на точността. Преметнете ги - опитайте плацебо ефекта със статистика. Може и да се получи. Ще повярват хората, че сме по-добре, ще се зарадват, ще се въодушевят и ще се размърдат. И тогава няма да се налага да лъжете. След година-две данните от статистическите изследвания ще са по-добри съвсем наистина. Знаем, че не това е целта на тази наука, но нима благополучието на хората не е най-важно? Данните са си данни, хората са си хора. За мен не е важно данните да са верни, важно е хората да са добре. А за вас? Модерната статистика може да промени живота ни.

Любима Мавродиева
Югозападен университет „Неофит Рилски“,
гр. Благоевград